

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. B. IR UAB „GENERAL FINANCING“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. liepos 31 d. Nr. 242-311
Vilnius

Lietuvos bankas 2019 m. gegužės 20 d. gavo A. B. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir UAB „General Financing“ (toliau – vartojimo kredito davėja) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2014 m. kovo 21 d. pareiškėjas ir vartojimo kredito davėja sudarė Vartojimo kredito sutarties Nr. (*duomenys neskelbtini*) sandorį Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Sutartis), kuria vartojimo kredito davėja įsipareigojo suteikti pareiškėjui 3 140,91 Lt (909,64 Eur) kreditą, o pareiškėjas įsipareigojo grąžinti kreditą per 60 mėn., sumokėdamas Sutartyje numatyto dydžio įmokas.

2018 m. balandžio 30 d. pareiškėjas kreipėsi į vartojimo kredito davėją su pareiškimu dėl ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka ir Sutarties nutraukimo. Pareiškėjas nurodė, kad Sutartimi buvo pažeistos jo teisės ir teisėti interesai, nes sudarydama Sutartį vartojimo kredito davėja, be kita ko, pažeidė Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymo 8 straipsnį, netinkamai įvertino pareiškėjo kreditingumą ir pažeidė atsakingojo skolinimo principą. Šio ir kitų pareiškime nurodytų motyvų pagrindu pareiškėjas prašė pripažinti Sutartį neteisėta.

2018 m. gegužės 8 d., atsakydama į pareiškėjo pareiškimą, vartojimo kredito davėja nurodė, kad Kauno apylinkės teisme (Jonavos rūmuose) yra nagrinėjama civilinė byla Nr. e2-482-490/2018 pagal ieškinį pareiškėjui: galutinį sprendimą priims teismas, įvertinęs visas aplinkybes bei rašytinius įrodymus. Vartojimo kredito davėja nurodė nesant pagrindo pripažinti Sutartį neteisėta ne teismo tvarka.

2018 m. gegužės 23 d. Kauno apylinkės teismas išnagrinėjo civilinę bylą Nr. e2-482-490/2018 pagal vartojimo kredito davėjos ieškinį pareiškėjui dėl skolos priteisimo ir priėmė sprendimą ieškinį tenkinti: priteisė ieškovei (vartojimo kredito davėjai) iš atsakovo (pareiškėjo) 642,02 Eur skolą, 4,94 Eur delspinigius, 5 proc. dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir 15 Eur bylinėjimosi išlaidas (toliau – Sprendimas).

Sprendime teismas nurodė, kad Sutartimi ir kitomis vartojimo kredito sutartimis pareiškėjas įsipareigojo laiku ir tinkamai mokėti įmokas, tačiau prisiimtų įsipareigojimų nesilaikė, įmokų pagal šalių sudarytą mokėjimų grafiką nemokėjo, todėl liko skolingas vartojimo kredito davėjai. Pasisakydamas dėl pareiškėjo argumentų, kad vartojimo kredito davėja netinkamai įvertino jo kreditingumą, teismas Sprendime konstatavo: „Kaip nurodė ieškovė, ji prieš vartojimo kredito sutarties sudarymą įvertino vartojimo kredito gavėjo (atsakovo) kreditingumą, remdamasi pakankama informacija, gauta iš vartojimo kredito gavėjo ir atliko patikrinimą kreditingumui vertinti naudojamuose registruose ir informacinėse sistemose. Mokumo vertinimo metu atsakovo pajamos buvo tvarios ir pakankamos, be to, sandorių sudarymo metu pats atsakovas nurodė, kad įsipareigojimų neturi. Remiantis tuo metu ieškovės turima informacija, atlikus kreditingumo vertinimą, buvo padaryta pagrįsta prielaida, kad atsakovas galės vykdyti prisiimtus finansinius įsipareigojimus visą vartojimo kredito sutarties laikotarpį, be to, pagal ankstesnius šalių sudarytus finansavimo sandorius atsakovas savo įsipareigojimus vykdė tinkamai. Šios aplinkybės patvirtina, kad ieškovė veikė teisėtai bei nepažeidė atsakingą skolinimą reglamentuojančių teisės aktų.“

Teismas konstatavo ir tai, kad „atsakovo teiginiai, kaip kad visi ieškovės nurodyti

sandoriai yra niekiniai, prieštaraujantys imperatyvioms įstatymo normoms ir viešai tvarkai ar gerai moralei, sudaryti dėl ekonominio spaudimo ir dėl susidėjusių sunkių aplinkybių yra nepagrįsti jokiais įrodymais <...>”

2019 m. gegužės 20 d. Lietuvos banke buvo gautas pareiškėjo kreipimasis dėl ginčo su vartojimo kredito davėja nagrinėjimo ne teismo tvarka. Kreipimesi pareiškėjas nurodė kreipęsis į vartojimo kredito davėją dėl Sutarties nutraukimo, tačiau pastaroji prašymo netenkino. Kreipimesi prašoma Sutartį pripažinti neteisėta, nes, anot pareiškėjo, ją sudarant buvo pažeistas atsakingojo skolinimo principas ir netinkamai įvertintas jo kreditingumas. Be to, pareiškėjas nurodė, kad civilinė byla Nr. e2-482-490/2018 nagrinėta ne dėl Sutarties pripažinimo negaliojančia ir jos nutraukimo, bet kitu pagrindu ir dėl kito dalyko.

Vartojimo kredito davėja pateikė atsiliepimą į pareiškėjo kreipimąsi, jame nurodė su pareiškėjo reikalavimais nesutinkanti.

Atsiliepime teigiama, kad argumentus, susijusius su neva netinkamu kreditingumo vertinimu, ir prašymą laikyti sutartis neteisėtomis pareiškėjas teikė civilinės bylos nagrinėjimo metu, tačiau teismas, įvertinęs bylos aplinkybes, jokių neteisėtų vartojimo kredito davėjos veiksmų nenustatė. Vartojimo kredito davėja nurodė, kad, prieš sudarydama Sutartį, vadovaudamasi atsakingojo skolinimo principu, įvertino pareiškėjo kreditingumą remdamasi pakankama informacija, gauta iš pareiškėjo, ir atliko patikrinimą kreditingumui vertinti naudojamuose registruose ir informacinėse sistemose. Taip pat nurodė vertinusi paties pareiškėjo pateiktą informaciją. Anot vartojimo kredito davėjos, sudarant Sutartį pareiškėjo pajamos buvo tvarios ir pakankamos, pareiškėjas nurodė, kad jokių įsipareigojimų neturi. Todėl buvo padaryta išvada, kad pareiškėjas galės vykdyti finansinius įsipareigojimus, juolab kad pagal ankstesnius finansavimo sandorius savo įsipareigojimus jis vykdė tinkamai. Atsiliepime nurodoma, kad pareiškėjo pajamos sudarant Sutartį, atsižvelgiant į paskutinių keturių kalendorinių mėnesių tvarių pajamų istoriją, buvo 785,70 Lt per mėnesį, o paskutinių trijų finansavimo sandorių mėnesinių įmokų suma siekė 313,96 Lt per mėnesį, taigi, pareiškėjo įsipareigojimai neviršijo 40 proc. tvarių pajamų (sudarė 39,65 proc.), be to, oficialiuose tuo metu naudotuose registruose nebuvo jokios informacijos apie pareiškėjo skolas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl Sutarties teisėtumo, konkrečiai – dėl atsakingojo skolinimo principų laikymosi ir pareiškėjo kreditingumo vertinimo.

Sudarant Sutartį (2014 m. kovo 21 d.) galiojusio Vartojimo kredito įstatymo (2011 m. lapkričio 17 d. redakcija) 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad prieš vartojimo kredito sutarties sudarymą vartojimo kredito davėjas, vadovaudamasis atsakingojo skolinimo principu, privalo įvertinti vartojimo kredito gavėjo mokumą remdamasis iš vartojimo kredito davėjo gauta pakankama informacija ir prireikus mokumui vertinti naudojamose duomenų bazėje atlikęs patikrinimą. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vartojimo kredito šalims po vartojimo kredito sutarties sudarymo susitarus pakeisti bendrą vartojimo kredito sumą, prieš kiekvieną svarbesnę bendros vartojimo kredito sumos padidinimą vartojimo kredito davėjas atnaujina turimą finansinę informaciją apie vartojimo kredito gavėją ir iš naujo įvertina jo mokumą.

Vadovaudamasi Vartojimo kredito įstatymo 8 straipsnio 4 dalimi, kurioje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimo taisyklės (pagal Vartojimo kredito įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 3 punktą, tokias taisykles priežiūros institucijai turi pateikti visi asmenys, norintys būti įrašyti į viešąjį vartojimo kredito davėjų sąrašą) rengiamos vadovaujantis kredito gavėjų mokumo vertinimo principais, kuriuos nustato priežiūros institucija, ir kitais teisės aktais, Lietuvos banko valdyba 2013 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. 03-62 patvirtino Vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatus (2013 m. kovo 19 d. redakcija) (toliau – Nuostatai), kurių tikslas – skatinti atsakingą vartojimo kredito davėjų skolinimo praktiką, įtvirtinti pagrindines nuostatas, kriterijus ir principus, kuriais vartojimo kredito davėjai turi vadovautis tvirtindami mokumo ir atsakingojo

skolinimo taisykles ir vertindami vartojimo kredito gavėjų mokumą.

Nuostatų 5 punkte nustatyta, kad vartojimo kredito davėjai, vadovaudamiesi Nuostatais, turi patvirtinti taisykles, skirtas užtikrinti, kad bus tinkamai įvertintas vartojimo kredito gavėjų mokumas ir laikomasi atsakingojo skolinimo principo, ir jomis privalo vadovautis versdamiesi vartojimo kreditų teikimo veikla.

Nuostatų 6 punkte yra pateiktas atsakingojo skolinimo apibrėžimas: atsakinguoju skolinimu laikoma tokia vartojimo kredito davėjų vykdoma veikla, kai teikiant vartojimo kreditus laikomasi tam tikrų nuostatų, sudarančių prielaidas tinkamai įvertinti vartojimo kredito gavėjo mokumą ir užkertančių vartojimo kredito gavėjui galimybę prisiimti pernelyg didelę finansinių įsipareigojimų našta. Nuostatų 7 punkte ir 7.1–7.6 papunkčiuose nustatyta, kad atsakingasis skolinimas remiasi šiomis nuostatomis: 1) vartojimo kredito davėjas, prieš priimdamas sprendimą suteikti vartojimo kredito gavėjui vartojimo kreditą arba padidindamas esamą bendrą vartojimo kredito sumą, remdamasis pakankama informacija turi įvertinti vartojimo kredito davėjo mokumą; 2) vartojimo kredito gavėjo mokumo vertinimo tikslas yra įvertinti vartojimo kredito gavėjo galimybes prisiimti konkretų finansinį įsipareigojimą, kurį kartu su jau turimais finansiniais įsipareigojimais vartojimo kredito davėjas būtų pajėgus vykdyti; 3) vartojimo kredito davėjas privalo įvertinti visus objektyviai numanomus reikšmingus veiksnius, atsižvelgdamas į vartojimo kredito gavėjo pateiktą ir vartojimo kredito gavėjui prieinamą informaciją, galinčius turėti įtakos vartojimo kredito gavėjo mokumui, ypač tokius kaip tvarios vartojimo kredito gavėjo pajamos, jo kredito istorija, pajamų kitimo (augimo ir mažėjimo) potencialas; 4) skolinimas (atsižvelgiama į istorinius duomenis, ekonomikos cikliškumą) grindžiamas visų vartojimo kredito gavėjo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito ir kitas sutartis su finansų įstaigomis vidutinės įmokos dydžio ir pajamų santykio ribojimu; 5) vartojimo kredito gavėjo mokumo vertinimas, remiantis tuo metu turima informacija, turi būti pagrįstas prielaida, kad vartojimo kredito davėjas galės vykdyti prisiimtus finansinius įsipareigojimus visą vartojimo kredito sutarties laikotarpį; 6) jeigu vertinant vartojimo kredito gavėjo mokumą nustatoma, kad remiantis tuo metu turima informacija vartojimo kredito davėjas nepajėgus vykdyti finansinių įsipareigojimų visą vartojimo kredito sutarties galiojimo laikotarpį, vartojimo kreditas vartojimo kredito gavėjui neturi būti suteiktas.

Pagal Nuostatų 9 punktą, laikoma, kad vartojimo kredito davėjas laikosi atsakingojo skolinimo principo, jeigu sudarant vartojimo kredito sutartį vartojimo kredito gavėjo vidutinės kredito dalinio gražinimo ir palūkanų įmokos, apskaičiuojamos padalijus visų kredito gražinimo ir palūkanų sumą iš kredito trukmės, pagal visus įsipareigojimus finansų įstaigoms dydis sudaro ne daugiau kaip 40 proc. vartojimo kredito davėjo tvarių pajamų. Tvariomis pajamomis pripažįstamos tokios vartojimo kredito pajamos, kurių pagrįstai galima tikėtis vartojimo kredito suteikimo laikotarpiu. Nuostatų 11 punkte nustatyta, kad priimant sprendimą dėl vartojimo kredito teikimo atsižvelgiama į ne mažiau kaip keturių mėnesių vartojimo kredito gavėjo tvarių pajamų istorijos vidurkį ir vertinama, ar sutartyje nustatyto vartojimo kredito gražinimo laikotarpiu gaunamų tvarių pajamų pakaks visiems įsipareigojimams finansų įstaigoms vykdyti. Vartojimo kredito davėjas, apskaičiuodamas vartojimo kredito gavėjo mokumą įmoka, vertina jam žinomas ir (arba) galimas žinoti vartojimo kredito gavėjo išlaidas, susijusias ne tik su vartojimo kredito gražinimu, bet ir su kitais vartojimo kredito gavėjo turimais įsipareigojimais finansų įstaigoms (kitais kreditais, finansine išperkama nuoma, kredito kortelės limitu gražinimo grafiko įmokomis ir t. t.), ir atsižvelgia į pajamas, liekančias sumokėjus vartojimo kredito gavėjo mokumą įmoka.

Nuostatų 16 punkte įtvirtinta, kad, prieš sudarydamas vartojimo kredito sutartį, vartojimo kredito davėjas, vadovaudamasis atsakingojo skolinimo principu, privalo visapusiškai įvertinti vartojimo kredito gavėjo mokumą remdamasis iš vartojimo kredito gavėjo gauta pakankama informacija ir prireikus mokumui vertinti naudojamomis duomenų bazėmis. Nuostatų 18 punkte ir 18.1–18.5 papunkčiuose įtvirtinta, kad vartojimo kredito davėjas, vertindamas vartojimo kredito gavėjo mokumą, privalo surinkti informaciją ir įvertinti: 1) vartojimo kredito gavėjo finansinę padėtį; 2) vartojimo kredito gavėjo išlaidas pagal grupes, susijusias su įsiskolinimais finansų įstaigoms ir kitiems asmenims; 3) vartojimo kredito gavėjo kredito istoriją ir informaciją apie tai, ar vartojimo kredito davėjas netinkamai vykdo arba netinkamai vykdė finansinius įsipareigojimus; 4) vartojimo kredito gavėjo nurodytų arba vartojimo kredito davėjui žinomų aplinkybių įtaką vartojimo kredito gavėjo ekonominei ir finansinei padėčiai bei vartojimo kredito gavėjo galimybes tinkamai vykdyti finansinius įsipareigojimus; 5) kitas reikšmingas aplinkybes.

Nuostatų 22 punkte įtvirtinta, jog laikoma, kad vartojimo kredito davėjas neįvertino vartojimo kredito gavėjo mokumo, jeigu vartojimo kredito davėjas neįvertino pakankamos informacijos, susijusios su vartojimo kredito gavėjo galimybe tinkamai vykdyti prisiimtus finansinius įsipareigojimus, arba vertino tik vartojimo kredito gavėjo galimybes tinkamai vykdyti vartojimo kredito sutartį, neatsižvelgdamas į vartojimo kredito gavėjo jau turimus finansinius įsipareigojimus.

Vartojimo kredito davėja, atsikirsdama į pareiškėjo kreipimesi nurodytus teiginius (neva ji neteisingai įvertino pareiškėjo kreditingumą ir pažeidė atsakingojo skolinimo principus), teigė vadovavusis teisės aktų nuostatomis ir, įvertinusi pareiškėjo kreditingumą, nustačiusi, kad jo turimi įsipareigojimai neviršija 40 proc. tvarių pajamų, todėl pagrįstai konstatavusi, kad pareiškėjas yra mokus, ir suteikusi jam kreditą. Šioms aplinkybėms pagrįsti vartojimo kredito davėja pateikė duomenis apie pareiškėjo mokumą, kuriuos gavo iš įvairių registru ir duomenų bazių.

Iš vartojimo kredito davėjos pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėjo mokumas buvo vertintas tris kartus: ne tik 2014 m. kovo 21 d., kai buvo sudaryta ginčo Sutartis, bet ir anksčiau, t. y. 2014 m. sausio 30 d. ir 2014 m. kovo 4 d., kai, anot vartojimo kredito davėjos, su pareiškėju buvo sudaryti kiti vartojimo kredito sandoriai. Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankas vertina vartojimo kredito davėjos pateiktus duomenis, susijusius su ginčo Sutarties dieną atliktu mokumo vertinimu, nes būtent pastaruoju laikotarpiu buvęs pareiškėjo mokumas yra aktualus sprendžiant dėl atsakingojo skolinimo principo laikymosi ir galimo netesybų ir mokesčių, atsiradusių dėl pavėluoto įmokų mokėjimo, netaikymo (Vartojimo kredito įstatymo 8 straipsnio 6 dalis).

Pateikti išrašai patvirtina, kad 2014 m. kovo 21 d. vartojimo kredito davėja tikrino pareiškėjo duomenis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SODRA) duomenų bazėje, Gyventojų registro tarnybos (toliau – GRT) registre ir UAB „Creditinfo Lietuva“ kreditų biuro (toliau – KB) duomenų bazėje bei minėtos bendrovės valdomoje Skolininkų administravimo informacinės sistemos (toliau – SAIS) duomenų bazėje.

Kaip matyti iš SODROS duomenų bazės duomenų, pareiškėjo pajamos paskutinius keturis mėnesius iki Sutarties sudarymo (ir anksčiau) sudarė 785,70 Eur. Tai reiškia, kad per paskutinių keturių mėnesių laikotarpį (kuris Nuostatų 11 punkte nurodytas kaip mažiausias terminas, per kurį gautas tvarias pajamas privalo vertinti vartojimo kredito davėjai) pareiškėjo pajamos siekė vidutiniškai 785,70 Lt. Iš GRT duomenų bazės duomenų vartojimo kredito davėja nustatė, kad pareiškėjas yra vedęs, turi du vaikus. Iš KB duomenų bazės buvo gauti duomenys apie tai, kad pareiškėjas turi finansinių įsipareigojimų kredito įstaigoms pagal galiojančias sutartis (viena jų galioja iki 2017 m. sausio 20 d., kita – iki 2017 m. kovo 10 d.), pagal kurias bendra skola sudaro 7 971,84 Lt, ji pagal grafiką bus mokama dar 36 kartus kas 30 dienų, mokant periodines 221,44 Lt įmokas. SAIS duomenų bazėje informacijos apie pareiškėjo turimus įsiskolinimus nenustatyta.

Kaip matyti iš Sutarties, pagal ją pareiškėjas kiekvieno mėnesio 10 dieną, iš viso 60 kartų, turėjo mokėti 92,52 Lt dydžio įmokas. Taigi, pareiškėjo finansiniai įsipareigojimai kartu su turimais įsipareigojimais sudarė iš viso 313,96 Lt, o tvarios pajamos – 785,70 Lt. Kaip minėta, pagal Nuostatų 9 punktą, laikoma, kad vartojimo kredito davėjas laikosi atsakingojo skolinimo principo, jeigu sudarant vartojimo kredito sutartį vartojimo kredito gavėjo vidutinės kredito dalinio grąžinimo ir palūkanų įmokos, apskaičiuojamos padalijus visų kredito grąžinimo ir palūkanų sumą iš kredito trukmės, pagal visus įsipareigojimus finansų įstaigoms dydis sudaro ne daugiau kaip 40 proc. vartojimo kredito davėjo tvarių pajamų. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad vidutinės pareiškėjo kredito dalinio grąžinimo ir palūkanų įmokos sudarė 39,96 proc. vartojimo kredito davėjo tvarių pajamų.

Kita vertus, atkreiptinas dėmesys į tai, kad vartojimo kredito davėja nepateikė įrodymų, kad surinko informaciją apie pareiškėjo sutuoktinės gaunamas pajamas ir turimus finansinius įsipareigojimus. Nuostatų 4 punkte nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjo pajamos, išlaidos ir finansiniai įsipareigojimai suprantami kaip vartojimo kredito gavėjo šeimos pajamos, išlaidos ir finansiniai įsipareigojimai, išskyrus atvejus, kai vartojimo kredito davėjas turi įrodymų, kad tinkamam mokumo įvertinimui pakanka informacijos tik apie vartojimo kredito gavėją, arba vartojimo kredito davėjui taikomi papildomi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyti veiklos riziką ribojantys normatyvai.

Vartojimo kredito davėja nerinko informacijos apie pareiškėjo sutuoktinės pajamas ir įsipareigojimus finansų įstaigoms patvirtinančių dokumentų arba kitų įrodymų, o vertindama

pareiškėjo (šeimos) mokumą naudojo tik duomenis apie pareiškėjo pajamas ir finansinius įsipareigojimus, todėl nesilaikė Nuostatų 7.3 papunktyje įtvirtintos pareigos įvertinti visus objektyviai numanomus reikšmingus veiksniai, galinčius turėti įtakos vartojimo kredito gavėjo (šeimos) mokumui, neužtikrino 9 ir 11 punktuose nustatytų reikalavimų įvertinti tvarias pajamas bei Nuostatų 18.1 ir 18.2 papunkčiuose nurodytų pareigų surinkti ir įvertinti visą informaciją apie vartojimo kredito gavėjo finansinę padėtį ir išlaidas įgyvendinimo ir neįvykdė Vartojimo kredito įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos prieš vartojimo kredito sutarties sudarymą, vadovaujantis atsakingojo skolinimo principu, įvertinti vartojimo kredito gavėjo mokumą remiantis iš vartojimo kredito gavėjo gauta pakankama informacija ir prireikus mokumui vertinti naudojamose duomenų bazėje atlikus patikrinimą. Tačiau, Lietuvos banko vertinimu, vien tai, kad vartojimo kredito davėja neįrodė įgyvendinusi visų Nuostatose įtvirtintų pareigų, nesuapponuoja pagrindo pripažinti Sutartį negaliojančia ir taikyti teisės aktuose nurodytas sutarties pripažinimo negaliojančia teises pasekmes.

Pirmiausia atkreiptinas dėmesys į tai, kad nėra pagrindo daryti vienareikšmiškos išvados, kad jeigu vartojimo kredito davėja būtų įvertinusi ir pareiškėjo sutuoktinės tvarias pajamas bei įsipareigojimus, šeimos įsipareigojimai sudarytų didesnę nei 40 proc. tvarių pajamų dalį. Pareiškėjas nepateikė jokių duomenų, susijusių su savo sutuoktinės pajamomis ar turimais įsipareigojimais, leidžiančių teigti, kad pareiškėjo (jo šeimos) turimų įsipareigojimų ir tvarių pajamų santykis buvo didesnis nei 40 proc., arba kitų duomenų, leidžiančių teigti, kad pareiškėjas arba jo šeima turėjo daugiau įsipareigojimų, nei nustatė vartojimo kredito davėja, patikrinusi duomenų bases.

Antra, pažymėtina, kad netinkamas kreditingumo įvertinimas nesuapponuoja pagrindo pripažinti vartojimo kredito sutarties negaliojančia: tokios netinkamo pareigų, susijusių su kreditingumo vertinimu, vykdymo teisinės pasekmės nėra įtvirtintos nei bendrosiose Civiliniame kodekse įtvirtintose sutarčių negaliojimą reglamentuojančiose teisės normose, nei specialiosiose teisės normose, t. y. Vartojimo kredito įstatyme, kuriame, be kita ko, yra įtvirtinta vartojimo kredito davėjų ir vartojimo kredito tarpininkų atsakomybė teikiant vartojimo kreditus ir tikrinant vartojimo kredito davėjų mokumą.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad nors vartojimo kredito davėja neįgyvendino dalies Vartojimo kredito įstatyme ir Nuostatose įtvirtintų pareigų, įvertinus šalių paaiškinimus ir juos pagrindžiančius papildomus duomenis nustatytos aplinkybės nesuapponuoja pagrindo pripažinti Sutartį negaliojančia.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo A. B. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas